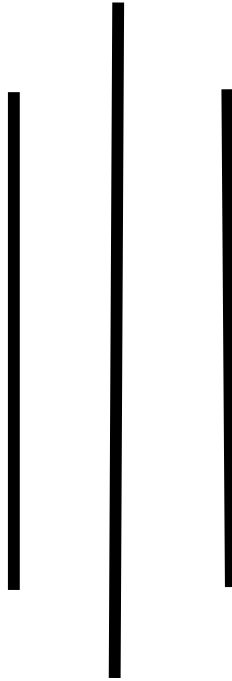

कालीगण्डकी गाउँपालिका उपाध्यक्ष एवं बजेट तथा कार्यक्रम समिति
संयोजक श्री साबित्रा कोइरालाले एघारौँ गाउँसभामा

आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को लागि
प्रस्तुत गरेको बजेट वक्तव्य

कालीगण्डकी गाउँपालिका

विर्घा, स्याङ्जा ।

मिति: २०७९/०३/१०

गाउँसभाका अध्यक्ष ज्यू,

गाउँकार्यपालिका र गाउँसभा सदस्यज्यूहरू, राजनीतिक दलका प्रतिनिधि, राष्ट्रसेवक कर्मचारी, विद्यालयका प्रधानाध्यापक पत्रकार तथा सुरक्षाकर्मी मित्रहरू

१. नेपालको बदलिदो राजनीतिक घटना क्रमसँगै राज्य पुर्नसंरचना पश्चात् नेपालको संविधान सभाबाट जारी २०७२ को संवैधानिक व्यवस्था अनुरूप हामी स्थानीय सरकारको पहिलो कार्यकालको ५ वर्ष पूरा भइ संविधानले निर्देशित गरेको शासन व्यवस्था अनुरूप दोस्रो स्थानीय तहको निर्वाचन २०७९/०९/३० मा सम्पन्न भई कालीगण्डकी गाउँपालिकाको ११ औं र दोस्रो स्थानीय निर्वाचन पश्चात आ.व.२०७९/०८० को वार्षिक बजेट यो सम्मानित सभा समक्ष प्रस्तुत गर्न उपस्थित भएकी छु।
२. कोभिड १९ को पहिलो, दोस्रो र तेस्रो महामारीले सृजना गरेको कठिन परिस्थितिको सामना गर्दै आम नागरिकको रक्षा गर्ने पहिलो कर्तव्य भएको सर्वाधिक चुनौतिपूर्ण यस परिस्थितिमा, अन्तराष्ट्रिय स्तरमा भैरहेको (रसिया-युक्रेन) युद्ध र थप नयाँ स्वास्थ्य महामारीको रूपमा देखिएको Monkey pox भाइरस लगायतका कारणले विश्व अर्थतन्त्र संकटमा परेको छ । यस परिप्रेक्षमा नागरिकमा परेको आर्थिक संकटको सम्बोधन तथा यस कालीगण्डकी गाउँपालिकाको सर्वाङ्गिक विकास गर्ने सन्दर्भमा विभिन्न विकास समितिहरू, राजनीतिक दलहरू, बौद्धिक जगत र सरोकारवालाहरूबाट आएका सुझाव र सल्लाह बमोजिम समृद्ध नेपाल, सुखी नेपालीको राष्ट्रिय नारालाई अबलम्बन गर्दै गाउँपालिको "समृद्ध गाउँपालिका, सुखी नागरिक" भन्ने नाराको अनुभूति गराउन नीति तथा कार्यक्रम, चुनावी घोषणा पत्र, संविधानको भावना र मर्मलाई आत्मसाथ गर्दै कालीगण्डकी गाउँपालिकाको ११ औं गाउँसभामा आ.व.को ०७९/०८० को लागि छैटौं पटक बजेट प्रस्तुत गर्न पाउदा गौरवान्वित महशुस गरेकी छु।
३. यो बजेट कार्यन्वयन हुँदा आर्थिक, सामाजिक विकास, न्यायिक सुनिश्चितता, समानुपातिक, समावेशी र सहभागिता मुलक सिद्धान्तका आधारमा समतामुलक समाज निर्माण गर्न कालीगण्डकी गाउँपालिका अब्बल साबित हुनेछ भन्ने विश्वास गरेकी छु।
४. जनताको प्रतिस्पर्धात्मक, बहुदलिय लोकतान्त्रिक शासन प्रणाली, नागरिक स्वतन्त्रता मौलिक हक, मानव अधिकार, आवधिक निर्वाचन, स्वतन्त्र, निष्पक्ष एवं सक्षम न्यायपालिका र कानुनी राज्यको अवधारणासँगै राज्य पुर्नसंरचनाको दौरानमा भएका विभिन्न आन्दोलनमा आफ्नो ज्यान बलिदान गर्नु हुने ज्ञात-अज्ञात शहिदहरू प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु। साथै बेपत्ता तथा घाइते परिवार प्रति उच्च सम्मान प्रकट गर्दै घाइतेजनका परिवारप्रति शिघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु। साथै नागरिकको न्यायिक अधिकारको लागि विभिन्न आन्दोलनमा योगदान गर्नुहुने अग्रजहरू प्रति सम्मान व्यक्त गर्न चाहन्छु।
५. कोभिड-१९को पटक-पटकको (पहिलो, दोस्रो र तेस्रो) चपेटाबाट ज्यान गुमाउनुहुने गाउँपालिकाबाँसी प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु, साथै परिवाजनमा गहिरो समवेदना प्रकट गर्दछु।
६. कोभिड-१९को महामारीबाट कालीगण्डकीका आम नागरिकलाई रोगको रोकथाम गर्न उपचारको क्रममा अहोरात्र खटिनुहुने कालीगण्डकी अस्पताल परिवार, स्वास्थ्य चौकी लगायतका स्वास्थ्यकर्मीहरू, सुरक्षाकर्मीहरू, एम्बुलेन्स चालकहरू, सम्पूर्ण जनप्रतिनिधिहरू, राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरू, राजनीतिक दल, विद्यालय परिवार, स्वयंसेवक, क्यानटिन संचालक, संचारकर्मी लगायतका मानवीय मनले सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्णमा हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्न चाहन्छु।

सभाध्यक्ष महोदय,

७. आर्थिक वर्ष ०७९/८० को बजेट तर्जुमाका क्रममा गाउँसभाले पारित गरेको आर्थिक वर्ष २०७९/०८०को नीति तथा कार्यक्रमलाई केन्द्र विन्दुमा राख्दै नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४, अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण ऐन २०७४, आवधिक योजना, नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारको आ.व. २०७९/०८० को नीति कार्यक्रम तथा बजेट, नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त मार्गदर्शन, नेपाल सरकारले अन्तराष्ट्रिय मञ्चमा प्रतिबद्धता गरेका दिगो विकासका लक्ष्यहरू, स्थानीय ऐन तथा कानुन गाउँपालिकामा रहेका विभिन्न समितिहरूको सुझावहरू, वडा समितिबाट आएका बजेट कार्यक्रम तथा सुझावहरू, गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका विषयविज्ञ, सम्पूर्ण निर्वाचित पदाधिकारीहरू, राजनैतिक दल, नागरिक समाज, विभिन्न समूह, संगठन तथा गैरसरकारी संस्था तथा कर्मचारीहरूबाट प्राप्त सुझाव सल्लाहलाई समेत मार्गदर्शनको रूपमा लिएकी छु। दिगो विकासको लक्ष्य प्राप्त एवं गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्ने गरी बजेट तर्जुमा गरेकी छु।

सभाध्यक्ष महोदय,

आगामी आर्थिक वर्षको बजेट प्रस्तुत गर्नु अघि चालु आ.व.को संक्षिप्त समिक्षा प्रस्तुत गर्न चाहन्छु।

८. चालु आर्थिक वर्षको असारमा बजेट प्रस्तुत गर्दै गर्दा गाउँपालिकाको जम्मा बजेट रु ५५ करोड ३८ लाख ८२ हजार भएकोमा गाउँपालिकाको विशेष पहलमा २०७९ जेठ मसान्त सम्म रु ६२ करोड ७९ लाख ४५ हजार ८६५ रुपैया बराबरको बजेट सुनिश्चितता भएको छ । वर्षको अन्त्य तिर प्राप्त बजेट सिलिड तथ कार्यक्रमहरूलाई पनि आर्थिक ऐन, नियम र कार्यविधि बमोजिम नै यथाशक्य छिटो सुरुवात गर्ने गरी कार्यक्रमहरू अगाडी बढाएका छौं । संघीय सरकार, प्रदेश सरकारबाट प्राप्त

सशर्त, समपुरक, विशेष तथा साझेदारीका सबै आयोजनाहरू द्रुत गतिमा सञ्चालन भइरहेको जानकारी गराउन चाहन्छु । २०७८ जेठ मसान्त सम्म चालु तर्फ रू २१ करोड २० लाख १४ हजार ८९९ रुपैया र पुँजीगत तर्फ रू ११ करोड ८३ लाख ५० हजार ७७२ गरी जम्मा रू ३३ करोड ३ लाख ६५ हजार ६७१ रुपैया खर्च भएको छ । अन्य परिस्थितीहरू यथावत् रहेमा यस आर्थिक वर्ष असार मसान्तसम्म ५३ करोड ३७ लाख ५३ हजार ९८५ रुपैया खर्च हुने प्रक्षेपण गरेकी छु ।

९. चालु आर्थिक वर्षको जेठ मसान्त सम्ममा आन्तरिक राजस्व तर्फ रू ६५ लाख ९० हजार ३४ रुपैया संकलन भएको छ भने जलस्रोत रोयल्टीबाट रू ४ करोड ७९ लाख ४६ हजार ५९० रुपैया प्राप्त भएको छ ।
१०. स्थानीय सरकारको अनुभूति संगसंगै विकासले लय लिईरहेको अवस्थामा पटक-पटकको कोरोना भाईरसको लहर, रुस-युक्रेन युद्धको प्रभाव, अनियन्त्रित महङ्गी र Monkey pox रोगको महामारीले हाम्रो विकासको गतीमा पनि स्वभाविक रूपमा असर पर्न गएको छ। योजनाको मोडललाई परिवर्तन गरी साना ठुला प्रकृतिका योजना तथा पालिका गौरवका योजनाहरूमा विभाजन गरी पालिकाको भोलिको विकासको गन्तव्य समेत देखिने गरिनै चालु आर्थिक वर्षमा गाउँपालिकाको विकासले एउटा छुट्टै दिशा निर्देश गरेको व्यहोरा यहाँहरूलाई अवगत भएकै कुरा हो ।
११. प्रदेश सरकार र कालिगण्डकी गाउँपालिकाले अवलम्बन गरेको «एक घर एक धारा हाम्रो अभियान» भन्ने नीतिलाई शून्यबाट सुरु गरि हाल सम्म ३८१५ घरधुरीमा पुर्याइएको छ । यस वर्ष थप बाँकी घरधुरीमा एक घर एक धारा जडान गरिनेछ ।
१२. मिर्मी-वैघा-रिडी १७ कि.मी सडक कालोपत्रे सम्पन्न भैसकेको छ, भने मिर्मी-भुष्टुङ हुँदै रानीघाट सडकको ११ कि.मी यसै वर्ष सम्पन्न हुँदैछ। बाँकी ५ कि.मी. वैघा-रानीघाट सडक आउने आर्थिक वर्षमा सम्पन्न हुनेछ ।
१३. मिर्मी-भुष्टुङ-रुद्रवेणी सडकको स्तरोन्नती गर्ने कार्य भैराखेको छ । आगामी आर्थिक वर्षमा कालो पत्रेको लागि नेपाल सरकारबाट बजेटको सुनिश्चितता भईसकेको छ ।
१४. गहलाम-पुच्छार-खहरे सडक र छाप-दब्छे-वैघा हुँदै रिडी सडक कालो पत्रेको लागि निर्माण भैराखेको छ ।
१५. जैपते-लिहाक-इमशिल-बारीचौर-टडलेहवा-सटुका-प्युँघा हुँदै रिडी सडकको स्तरोन्नती भै रहेको छ। जसको कारणले रानीघाट देखि धारादी र हटियासम्म बस संचालनमा आइसकेको छ । रानीघाट-सटुका-टलेहवा-बारीचौरसम्म १कि.मी बाटो सम्पन्न भैसकेकोछ र भृगुतुङ्गेश्वरदेखि कोटाकोट सम्म बाँकी ट्रयाक आउने आर्थिक वर्षमा सम्पन्न गरिने छ ।
१६. विर्घाटार लि.सिंचाई आयोजना नमूना योजनाको रूपमा सम्पन्न भैसकेको छ, भने खोर्दी सिंचाई, सटुका सिंचाई, तल्लो माथिल्लो घाकुर सिंचाई सम्पन्न भएको छ। लसर्घाबेसी, प्युँघाफाँट, बारीचौर, बेलटारी, फाँट जरुवा सिंचाई, टलेहवा, किपट, तातिमो खोला, मिर्मी हिउँदै सिंचाईका यसै वर्ष देखि कार्य प्रारम्भ हुने छ।
१७. मालुङ्गा-बेलटारी-बारीचौर हुँदै रिडी सडक (शालीकराम लोक मार्ग) कालोपत्रेको सुरुवात भैसकेको छ ।
१८. रुद्रवेणी-देउराली-रानीघाट सडकको सटुका-रानीघाट खण्डको स्तरोन्नती गर्ने काम भैसकेको छ।
१९. रुद्रवेणी-ठांटी भञ्ज्याङ-हटिया-रानीघाट सडकको सडकवोर्ड कार्यक्रम र गाउँपालिकाद्वारा विनियोजित रकमले स्तरोन्नती गर्ने कार्य भैरहेको छ ।
२०. दब्छे जाने जिरोबाट इमसिल सडक, चण्डी बस पार्कदेखि चिउरीबोट पुलसम्म जाने सडक, अरुवा-वैघा सडक, बारीचौर सडक, टडलेहवा सडक, झांगे देउराली-गहलाम, कृषिबारी जौबारी सडक, ताप-बासटारी, रानीघाट सडकको स्तरोन्नती कार्य भै राखेको छ । हाल सम्म २०० कि.मी सडकको स्तरोन्नती भैसकेकोछ ।
२१. **समृद्धिको आधार पर्यटन पूर्वाधार**
 - आलमदेवी मन्दिरलाई केन्द्र बिन्दु बनाएर बनाएको डि.पि.आर. सम्पन्न भै चरण बद्ध रूपमा निर्माण काम भैरहेको छ ।
 - भृगुतुङ्गेश्वर मन्दिरको बृहत विकासको लागि नेपाल सरकार, गाउँपालिकाको संयुक्त लगानीमा यो योजना निर्माणको अन्तिम चरणमा छ ।
 - रानी महल, रुरु क्षेत्र र सेतिवेणी संग हरेक पूर्वाधारलाई जोड्ने काम भै रहेको छ ।
 - कालीगण्डकी शिला, हनुमान थान, बडहरकुना शिला, कालीगण्डकी उच्चबाध (आँधिमुहान) सिद्धगुफालाई व्यवस्थित गर्ने कार्य भै रहेको छ । कालीगण्डकी वडा गाउँपालिका ४ को कट्टी भ्यु टावरमा पिकनिक स्पोट र सडकको पहुँच मार्ग सहित चरणबद्ध रूपमा निर्माण कार्य भै रहेको छ ।
 - बारीचौर, आलमदेवी संचालन प्रकृत्यामा छन् भने गुरुङ्दीमा होमस्टे संचालन भै सकेकोछ । बारीचौर लालीगुरास होमस्टेलाई फुलैफुलको होमस्टेको रूपमा विकास गरिएको छ। वडा नं. ५ र ६ का कालीका मन्दिरहरू र वडा नं.२को शिव मन्दिर निर्माण सम्पन्न भैसकेका छन् ।

- कालीगण्डकी गाउँपालिका स्थित कालीगण्डकी ए उच्च बांध अवलोकन लगायत स्टीमर सयर गर्नको लागि वर्षको ८ (आठ) महिना दैनिक करिब ४०० पर्यटकहरू आउने गरेकोमा, विगत २ वर्ष कोभिड महामारीले रोकिएको हाल पुन पर्यटन आउने प्रक्रिया बढेको छ।
- कालीगण्डकी गाउँपालिका ५ मा गण्डकी प्रदेश सँग सहकार्यमा एक बहुउद्देश्यीय भवन निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ ।
- कट्टी भ्यूटावर, आलमदेवी पूर्वाधार विकास, भपेड खेल मैदान, मिर्मी पार्क, चण्डी बस पार्क, मिर्मी बस पार्क, वडा नं. ५ मा उद्योगग्राम भवन, कालीगण्डकी प्रवेशद्वार गेट निर्माणको चरणमा छन् । कालीगण्डकी गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवन यो वर्षमा सम्पन्न हुनेछ।
- कालीगण्डकी गाउँपालिका वडा नं ३ को बारीचौर र बगनासकाली गाउँपालिका पाल्पाको मन्द्रानको बिचमा कालीगण्डकी गाउँपालिकाको अग्लो झोलुङ्गे पुलको निर्माण शुरु भई सम्पन्न भैसकेकोछ। गहलाम घाटबाट गुल्मी जोड्ने झोलुङ्गे पुल सम्पन्न भैसकेको छ।
- कालीगण्डकी गाउँपालिका वडा नं. ७ बारीचौर र गल्याङ नगरपालिकाको रुपाखानीमा स्याङ्जाकै अग्लो झोलुङ्गे पुलको अध्ययन भैरहेको छ ।
- नेपालकै नमुना तीनकुने झोलुङ्गे पुल स्याङ्जा, पाल्पा र गुल्मी जिल्ला, र कालीगण्डकी नदी र रिडिखोला जोड्ने पुल सम्पन्न भैसकेको छ ।
- रुद्रवेणी र रानीघाटमा मोटरेबल पुल निर्माण सम्पन्न भई संचालनमा आईसकेको छन् भने आधिमुहान आधिखोलामा, बाँस्टारी-मन्द्रान कालीगण्डकी नदीमा, रिडी पुलक्याम्प कालीगण्डकी नदीमा मोटरेबल पुल निर्माण भैराखेका छन् । बेल्टारी-दर्पुक कालीगण्डकी नदी, चिउरीबोट-अर्गली कालीगण्डकी नदी, अरुवाघाट कालीगण्डकी नदीमा पुल निर्माणको लागी टेन्डर प्रकृया सम्पन्न भै काम अगाडी बढेको छ ।

२२. स्वास्थ्य क्षेत्रमा गरिएको केही महत्वपूर्ण कामहरू:

- कोभिड विशेष अस्पताल निर्माण र सञ्चालन
- पन्ध्र शैय्याको कालीगण्डकी अस्पताल सञ्चालन
- अस्पताल निर्माणको टेण्डर
- चार वटा स्वास्थ्य चौकीको भवन निर्माण
- वडा नं. ३ को स्वास्थ्य चौकीलाई जग्गा प्राप्ती
- न्यून शुल्कमा एम्बुलेन्स सञ्चालन
- नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्रको स्थापना
- निःशुल्क PCR र एन्टिजेन परीक्षण
- सुनौलो हजार दिनका आमा र बच्चालाई पोषिलो झोला वितरण
- महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाको लागि मोबाइल वितरण
- कोभिडको बिरामीलाई निःशुल्क उपचार
- जटिल स्वास्थ्य समस्या भएकाहरूका लागि आर्थिक सहयोग
- लकडाउनको बेला दिर्घरोगीहरूलाई निःशुल्क औषधी वितरण
- सबै स्वास्थ्य चौकीहरूमा प्रयाप्त औषधीहरू उपलब्ध
- Covid Rapid Response Team (RRT) गठन
- विभिन्न विषयगत स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन
- टोलटोलमा ज्येष्ठ नागरिकको स्वास्थ्य परीक्षण
- स्वयंसेविकाहरूलाई थप भत्ताको व्यवस्था
- निःशुल्क स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रम सञ्चालन
- पचास वर्ष भन्दा माथिका उमेर समुहका नागरिकहरूको निःशुल्क रुपमा कृत्रिम दाँत राखे कार्य
- १२ वर्ष माथिकालाई पूर्ण रुपमा कोभिड खोप लगाइएको छ।

२३. गाउँपालिका भित्रका गर्भवती महिलाहरूलाई क्याल्सियम र आइरन साथै किशोरीहरूलाई आइरन चक्री वितरण गरिएको छ, भने सुनौला हजार दिनका गर्भवती र बच्चाका आमाहरूलाई पोषिलो झोला वितरण गरिएको छ।
२४. कालीगण्डकी वडा नं.७ मिर्मीमा १५ शैथिल्यको कालीगण्डकी अस्पतालको लागि १४ रोपनी जग्गा व्यवस्थापन गरि २०७७ फाल्गुण १० गतेदेखि संचालनमा आईसकेको छ। हाल २ जना डाक्टर सहितको टोलीले १५ बेडको अस्पताल र १६ बेडको आइसोलेसनमा सेवा प्रदान गरिराख्नु भएको छ। अस्पतालले कोरोनाको सबै विरामीलाई निःशुल्क उपचार सेवा प्रदान गरिराखेको छ। कालीगण्डकी अस्पतालमा नागरिक स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रम संचालनमा छ। विर्घा, चण्डीभञ्ज्याङ र आलमदेवी स्वास्थ्य चौकीमा बर्थिङ सेवा संचालनमा छन्, भने श्री कृष्णगण्डकी स्वास्थ्य चौकीमा बर्थिङ सेवा संचालनको लागि पूर्वाधार तयार भएको छ। प्रत्येक ६ महिनामा सबै विद्यालयका विद्यार्थीहरूलाई निःशुल्क जुकाको औषधि खुवाउने काम भैरहेको छ। विभिन्न संघ संस्थाहरू मिलेर विभिन्न विषयको विशेषज्ञ सेवा सहितको स्वास्थ्य शिविरहरू संचालन गरिएको छ। यस गाउँपालिकामा हाल विभिन्न संघ संस्था मार्फत ३ वटा एम्बुलेन्स र १ वटा गाउँपालिकाको एम्बुलेन्स सहित ४ वटा एम्बुलेन्सहरू संचालनमा छन्। कालीगण्डकी गाउँपालिकाको सबै नागरिकलाई निःशुल्क बीमा गरिएको छ। कालीगण्डकी अस्पतालको भवन निर्माणको टेन्डर प्रकृया चलिरहेको छ।
२५. कालीगण्डकी गाउँपालिका वडा नं.४ विर्घामा नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र संचालनमा ल्याईएको छ।
२६. क्यान्सर, मुटु, मृगौला, सिकलसेल एनिमिया, स्पाइनल इन्जुरी, पार्किन्सन, अल्जाइमर र हेडइन्जुरीको उपचारको लागि अति गरीब विरामीलाई आर्थिक सहयोग भईरहेको छ।
२७. विर्घा स्वास्थ्य चौकी, आलमदेवी स्वास्थ्य चौकी, श्री कृष्णगण्डकी स्वास्थ्य चौकी र चण्डीभञ्ज्याङ स्वास्थ्य चौकीको निर्माण सम्पन्न भई सकेको छ।
- २८. शिक्षा क्षेत्रमा गरिएका केही महत्वपूर्ण कामहरू:**
- १८ वटा भवन र शौचालय निर्माण
 - शैक्षिक क्यालेन्डर प्रकाशन
 - कोभिड अवधीभर वैकल्पिक शिक्षा
 - १९ वटा विद्यालयमा Room to Read सँग साझेदारी कार्यक्रम सञ्चालन
 - ६ महिने मन्टेश्वरी तालिम
 - शिक्षक (Golden Handshake) प्रोत्साहन अनुदान
 - छात्राहरूलाई सेनेटरी प्याड वितरण
 - रेडियो कार्यक्रम सञ्चालन
 - विद्यालय अभिभावक प्रतिकालय
 - एक विद्यालय एक करेसाबारी/फूलबारी निर्माण
 - विषयगत समिति गठन गरी परीक्षामा एकरूपता
 - स्थानीय पाठ्यक्रम तथा पाठ्यपुस्तक निर्माण
 - स्थानीय पालिका गान निर्माण तथा सञ्चालन
 - विद्यालय तहगत गीत निर्माण
 - विद्यालयमा कार्यरत बालशिक्षक, लेखापाल, कार्यालय सहयोगीलाई न्यूनतम पन्ध्र हजार तलब उपलब्ध
 - आलमदेवी बहुप्राविधिक शिक्षालय स्थापना र सञ्चालन
 - वीरेन्द्र मा.वि. जैपतेमा इलेक्ट्रिकल विषयको कक्षा सञ्चालन र छात्रवृत्तिको समेत व्यवस्था
 - विद्यालयहरूमा पुस्तकालय ICT LAB र विज्ञान प्रयोगशाला निर्माण
 - विद्यालयहरूमा निःशुल्क इन्टरनेट सेवा तथा विद्युतीय हाजिरीको व्यवस्था
२९. स्वीकृत गुरुयोजना बमोजिम भगवती माध्यमिक विद्यालयलाई नमूना माध्यमिक विद्यालयको रूपमा विकास गर्न पूर्वाधार निर्माण भइराखेको छ।
३०. कालीगण्डकी गाउँपालिका वडा नं. ३ को बारीचौर र बगनासकाली गाउँपालिका पाल्पाको मन्द्रानको बीचमा कालीगण्डकी गाउँपालिकाकै अग्लो झोलुङ्गे पुल र गहलाम घाटको झोलुङ्गे पुल निर्माण भइसकेको छ।

३१. कालीगण्डकी गाउँपालिका वडा नं. ७ बारीचौर र गल्याङ नगरपालिकाको रुपाखानीमा र बराचौर हर्मीचौरमा स्याङ्जाकै अग्लो झोलुङ्गे पुलको अध्ययन भइरहेको छ।
३२. नेपालकै नमूना तीनमुखे झोलुङ्गे पुल स्याङ्जा, पाल्पा र गुल्मी जिल्ला जोड्ने कालीगण्डकी नदी र रिडीखोला जोड्ने पुल केही महिनामा नै सम्पन्न भइसेकेको छ।
३३. रुद्रवेणी र रानीघाटमा मोटेरेबल पुल निर्माण सम्पन्न भई सञ्चालनमा आइसकेका छन् भने आँधीमुहानको यसै वर्ष सम्पन्न हुँदैछ। बाँस्टारी-मन्द्रान कालीगण्डकी नदी, रिडीपुल पुलक्याम्प, बेल्टारी-दर्पुक कालीगण्डकी नदी, चिउरीबोट-अर्गली कालीगण्डकी नदी, अरुवाघाट कालीगण्डकी नदीको पुलको सबै प्रक्रिया पूरा गरी निर्माण काम भइरहेको छ।
३४. गाउँपालिकास्तरीय सिटि हल, कालीगण्डकी अस्पतालको डि.पि.आर सम्पन्न भएकोछ।
३५. **कृषि र पशुपालनको क्षेत्रमा गरिएका केही महत्वपूर्ण कामहरु:**
- कृषकहरुलाई हाते ट्याक्टर लगायत औजारहरु अनुदानमा वितरण
 - आलु, मकै, धान र गहुँको बीउ अनुदानमा वितरण
 - केराको G9 प्रजातीको टिस्यु कल्चर विरुवा वितरण
 - सबै वडामा कृषि उपज संकलन केन्द्र स्थापना
 - बेमौसमी तरकारी खेतीको लागि प्लाष्टिक सिट तथा थोपा सिंचाई वितरण
 - वंगुर फार्म प्रवर्द्धन, सुदृढीकरण तथा वितरण
 - लोकल कुखुरा फार्म निर्माण
 - फलफूलको विरुवा वितरण
 - बाखा पकेट क्षेत्रको लागि खोर निर्माण तथा उन्नत बोका बाखा र औषधि वितरण
 - पोषणयुक्त घाँसको बीउ वितरण
 - विर्घाटार लिफ्टिङ योजना सम्पन्न
 - प्रत्येक वडामा सुधारिएको मासु पसल
 - उन्नत जातको राँगो वितरण
 - कागती मिसन कार्यक्रम (४४ हजार विरुवा वितरण)
 - व्यवसायिक फूलखेती कार्यक्रम
 - २४ रोपनी जग्गामा नमूना ड्रयागन बगैँचा स्थापना तथा पोल र विरुवा वितरण
 - कालीगण्डकी ताजा तरकारी उत्पादन कार्यक्रम
 - मौरी विकास कार्यक्रम
 - सहकारीमार्फत सीप विकास कार्यक्रम
 - सहूलियत दरमा थ्रेसर सञ्चालन
 - भकारो सुधार कार्यक्रम
 - प्लाष्टिक पोखरी निर्माण कार्यक्रम
 - माछापोखरी निर्माण
 - अण्डा मिसन कार्यक्रम
३६. स्थानीय र परम्परागत पशुपंक्षीपालन गरिरहेका कृषकले उन्नत पशुपंक्षीका जातका पशुपालन गर्ने, पशुपालन व्यवसायमा लागत न्यून गर्न उन्नत घाँसको खेती गरी पशुपालन गर्ने वैज्ञानिक पद्धति अनुसार गोठ खोर निर्माण जस्ता विषयवस्तु अनुसरण गरेका छन् ।
३७. कालीगण्डकी गाउँपालिकाबाट उन्नत नश्व ७५% (प्रतिशत) का वोयर बोका र जमुनापारि बोका प्रत्येक वार्डमा वितरण गरी प्रजनन गराई स्थानीय खरि बाख्रामा उत्पादन क्षमता उच्च गराउन थालिएको छ । यस सँगै बाख्रापालनलाई किसानमैत्री बनाउन र पूर्वाधार विकास गर्नका निम्ति बाख्राको लागि ६०% (प्रतिशत) अनुदानमा गोठ, खोर, टाट्नो निर्माणमा सहूलियत, निशुल्क औषधि साथै खोपको प्रबन्ध गरिएको छ ।
३८. पशुपालन व्यवसायबाट उच्च उत्पादन, न्यून लागत र दिगोपना राख्न विभिन्न पोषिला बर्षे, बहुबर्षे, कोशे, अकोशे, डाले तथा भुँई घासका बीउ, विरुवा, सेट्सहरु कृषि अनुसन्धान केन्द्र लुम्ले, उन्नत घाँस विकास स्रोत केन्द्रहरुबाट खरिद, ढुवानी गरी प्रत्येक

वडाबाट किसानलाई निःशुल्क वितरणको व्यवस्था गरिएको छ । जस अनुरूप कृषकले बाँझो रहेको खेति योग्य जमिन, खेतबारीका ढिक कान्ला, खरबारीमा पोषिला घाँस खेती गरी व्यवसायीक पशुपालनमा जोड दिन थालेको पाइएको छ ।

३९. गाउँपालिकाको सहलगानीमा बाखा, भैसी र बंगुरका मझौला व्यवसायिक स्रोत केन्द्र स्थापना गरी दुध र मासु बढी भन्दा बढी उत्पादन सँगै उन्नत पशु बाहिर बाट आयात गर्न नपर्ने वातावरण सिर्जना गर्न यो वर्ष कालीगण्डकी गाउँपालिकाले वडा नं. २, ३ र ४ मा अनुदानमा सामूहिक र निजी उन्नत बंगुर फार्म स्थापना गरिएको छ । जसमा बैज्ञानिक पद्धतिको बंगुरको खोर निर्माण, जैविक सुरक्षा मैत्री, उन्नत जात योर्कसायर, ल्याण्डरेस, डुयरोकको प्रजनन योग्य माउबाट पाठा पाठी उत्पादन भइराखेको छ ।
४०. उन्नत बंगुरपालन व्यवसायलाई आयआर्जन मूलक, मर्यादित र पेसागत रूपमा स्थापित गरी वंश वृद्धि गर्न उन्नत जातका पाठापाठी राष्ट्रिय पशुप्रजनन केन्द्रबाट ल्याई निःशुल्क कृषकलाई वितरण गरिएको छ ।
४१. कृषि तथा पशु सेवा कृषि उत्पादनलाई यान्त्रीकरण गर्न हाते ट्याक्टर लगायतका प्रविधिहरू अनुदानमा प्रदान गरिएको छ र २ वटा बहुउपयोगी थ्रेसर गाउँपालिकाको स्वामित्वमा सञ्चालनमा छन् । सामूहिक खेतिको अभ्यास सुरु भएको छ । आलु, धान, मकै लगायतका बालीहरूको बीउविजनमा ५० प्रतिशत अनुदान प्रदान गरिएको छ । गत ४ वर्ष देखि टनेल र थोपा सिंचाईलाई प्रोत्साहन गर्न अनुदान प्रदान गरिएको छ ४ वर्षदेखि तरकारीमा कालीगण्डकी गाउँपालिकाले आत्मनिर्भर बनाउनको लागि कालीगण्डकी ताजा तरकारी उत्पादन कार्यक्रम संचालनमा छन् । जसको कारणले गाउँपालिका तरकारीमा आत्मनिर्भर बन्दै गईरहेको छ । प्रत्येक वडामा कृषि उपज संकलन केन्द्र र मिर्मीमा गाउँपालिकास्तरीय कृषि उपज संकलन केन्द्र निर्माण गरिसकिएको छ ।
४२. गत सालसम्म ४४ हजार कागतीको बोट लगाउने काम सम्पन्न भयो । यस वर्ष पनि यसको कार्यक्रम रहेको छ । यी कागतीले यस वर्ष देखि उत्पादन दिन थालेका छन् । यसैले कालीगण्डकीलाई कागती पकेट क्षेत्रको रूपमा विकास गरिएको छ ।
४३. लिची, आँप, ड्रयागन फ्रुट, एभोगाडो गरी अहिलेसम्म २७०० बिरुवा प्रत्येक खाली जग्गा र घर घरमा लगाउने अभियान संचालनमा छन् । आउने वर्ष सबैले उत्पादन गर्ने तयारीमा छन् । गत वर्ष १२,५०० (बाह्र हजार पाँच सय) G9 प्रजातीका केराहरू ५० प्रतिशत अनुदानमा लगाउने काम सम्पन्न भैसकेको छ ।
४४. वडा नं. ४ मा २४ रोपनी जग्गा भाडामा लिई ड्रयागन बगैँचा सञ्चालनमा छ ।
४५. उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गरी खाद्य सुरक्षा सुनिश्चितताको लागि उन्नत तथा हाइब्रिड बीउ वितरण कार्यक्रम निरन्तर सञ्चालनमा छ ।
४६. कृषिमा यान्त्रीकरण तथा उत्पादन लागत कम गर्न मिनिटिलर वितरण तथा न्यून मूल्यमा थ्रेसर सञ्चालनमा छन् ।
४७. कालीगण्डकी ताजा तरकारी उत्पादन कार्यक्रम मार्फत "टोलटोलमा नर्सरी घरघरमा करेसाबारी" कार्यक्रम सञ्चालनमा छन् ।
४८. कालीगण्डकी गाउँपालिकाको धन, दक्ष जनशक्ति उत्पादन भन्ने नीतिलाई सफल पार्न स्थानीय प्राविधिकहरूलाई गुणस्तरीय बनाउनको लागि १५० जनालाई क्षमता वृद्धि तालिम सम्पन्न गरिसकिएको छ । ६० जनालाई व्युटिपार्लरको तालिम, २३० जनालाई साबुन बनाउने तालिम, सिलाई कटाईको तालिम, मौरीपालन तालिम, उद्यमशिलता तालिम, र मेसिन सहित प्रविधि वितरण कार्यक्रम सम्पन्न भैसकेको छ ।
४९. **खेलकुद क्षेत्रमा गरिएका केही महत्वपूर्ण कार्यहरू:**
- अध्यक्ष कप एवं कालीगण्डकी खेलकुद महोत्सव ३ पटक सञ्चालन, १७ विधाका खेलहरू सञ्चालन गरिएको,
 - एक विद्यालय एक टेबल टेनिस कोर्ट
 - एक वडा एक ब्याडमिन्टन कोर्ट
 - एक टोल एक खेलमैदान निर्माण
 - क्लबहरूलाई व्यवस्थापनको लागि अनुदान
 - राष्ट्रपति रनिङ्गशिल्ड प्रतियोगितामा छात्रा भलिबल प्रतियोगिता सञ्चालन
 - भपेड, मिर्मी, चण्डी खेलमैदान (कारीकोट) मा बहुउपयोगी रंगशाला निर्माणको चरणमा
५०. सडक बत्ति सञ्चालन र २० युनिट सम्म विद्युत महसुल छुट गरिएको छ ।
५१. चालु आर्थिक वर्षमा न्यायीक समितिमा दर्ता भएका ३ वटा उजुरी मध्ये ३ को न्यायीक सम्पादन गरी उजुरीको किनारा लगाइएको छ ।

५२. चालु आर्थिक वर्षमा राजस्व सम्बन्धी संकलन लक्ष्यको ६३ प्रतिशत प्रगति हासिल भएको छ।
५३. बेरोजगार युवालाई न्यूनतम रोजगारीको प्रत्याभूति दिने उद्देश्यले आर्थिक वर्ष ०७५/७६ देखि सुरु भएको प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमसँग साझेदारी गरी आर्थिक वर्ष ०७५/७६ मा ६३ जनालाई १२ दिनको औषत रोजगारी प्रदान गरिएदेखि गत आर्थिक वर्षमा १९५ जनालाई ८७ दिन करिब ३ महिनाको रोजगारी दिइएको तथ्याङ्कमा कालीगण्डकी गाउँपालिकाको लागत साझेदारी रोजगार कार्यक्रमको लक्ष्य प्राप्तिमा मेरुदण्ड सावित भएको छ, भने चालु आर्थिक वर्षमा पनि रोजगार कार्यक्रमको रु.१ करोड ५ लाख ८७ हजार श्रमिक ज्यालामा गाउँपालिकाको १ करोड ५१ लाख ८० हजार साझेदारी मार्फत १६५ जना बेरोजगार युवालाई न्यूनतम १०० दिनको रोजगारी प्रदान गरिएको छ।
५४. गत ५ वर्षको सम्पूर्ण कामहरूको संगालोको रूपमा स्वतपत्र जारी गरिएको छ।

सभाध्यक्ष महोदय

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०७९/०८०को बजेट सोच, लक्ष्य, उद्देश्य, प्राथमिकता, अवसर र चुनौतिको बारेमा सभासमक्ष पेश गर्न चाहान्छु।

- सोच: समृद्ध गाउँपालिका, सुखी नागरिक
- लक्ष्य: नेपालको संविधान र स्थानीय सरकार सन्चालन ऐनको मर्म अनुरूप स्थानीय नागरिकलाई श्रोत,साधन र अधिकार सम्पन्न बनाई नागरिकले शासन गरेको अनुभूत हुने गरि सेवा प्रवाहमा गुणात्मकसुधार गरि "समृद्धगाउँपालिका सुखी नागरिक" बनाउने लक्ष्य।

उद्देश्य:

१. ३ (तिन) तहको सरकार मध्ये स्थानीय नागरिकहरूको सबै भन्दा नजिकको सेवा प्रवाह गर्ने थलो भएकोले स्थानीय नागरिकहरूमा स्थानीय सरकार प्रति सकारात्मक धारणाको विकास गर्ने।
२. दिगो विकास लक्ष्य प्राप्त एवं कृषि क्षेत्रको विकास मार्फत उत्पादनशिल रोजगारी सृजना गर्नका लागि निजी, सरकारी, गैर सरकारी र सहकारी क्षेत्र सँगको साझेदारीमा जोड दिने।
३. कोभीड-१९ को महामारीबाट कालीगण्डकी गाउँपालिकाका नागरिकहरूलाई मुक्त गर्दै Monkey pox जस्ता महामारीबाट सुरक्षित राखि विकासका सबै क्रियाकलापमा कालीगण्डकी गाउँपालिकाका नागरिकहरूलाई सहभागी गराउने।
४. लोकतान्त्रिक प्रक्रियाको माध्यमबाट गाउँपालिकाका हरेक क्रियाकलापहरूलाई पारदर्शी एवं जवाफदेही तुल्याउने।
५. गाउँपालिकाबाट सञ्चालन गरिने विकास गतिविधिहरूलाई विषय क्षेत्रगत रूपमा समन्यायिक ढंगबाट वितरणको व्यवस्था मिलाउने।
६. शैक्षिक क्षेत्रको समग्र विकास गर्दै, शैक्षिक केन्द्रको रूपमा पालिकालाई विकास गर्ने।
७. गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवामा सबैको सरल र सबल पहुँच पुर्याई नागरिकहरूलाई स्वस्थ बनाउने।
८. गाउँपालिकाको सेवा प्रवाहलाई आधुनिक प्रविधिमैत्री बनाई सेवा प्रवाहमा सबै नागरिकको सहज पहुँच, गुणस्तरीय सेवा प्रवाह, विकास प्रति नागरिकको अपनत्व ग्रहण, सुशासनको प्रत्याभूति गर्दै समृद्ध नेपाल, सुखी नेपालीको सपना साकार पार्न सहयोग पुर्याउने।
९. कृषि क्षेत्रको उत्पादन बढाई गाउँपालिकालाई अण्डा, मासु, तरकारीमा आत्मनिर्भर बनाउँदै लैजाने।

गाउँपालिकाले वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्दा निम्न विषयहरूलाई आधार लिइएको छ।

- नेपाल संविधान (२०७२)
- कालीगण्डकी गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम २०७९/०८०
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४
- पन्ध्रौँ योजना
- संघीय सरकार र प्रदेश सरकारको आ.व.२०७९/०८०को नीति तथा कार्यक्रम तथा बजेट
- अन्तरसरकारी वित्त हस्तान्तरण ऐन २०७४
- नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त मार्गदर्शन
- नेपाल सरकारको अन्तर्राष्ट्रिय मन्चमा प्रतिवद्धता गरेका दिगो विकासका लक्ष्यहरू
- राजस्व परामर्श समितिको प्रतिवेदन

- बजेट तथा सीमा निर्धारण समितिको निर्णय
- कालीगण्डकी गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका क्रियाशिल राजनैतिक दल विभिन्न सरोकारवाला निकाय, संघ संस्था समासेवी वृद्धिजीवी नागरिक अगुवाबाट प्राप्त सल्लाह र सुझावहरू।

➤ प्राथमिकता

१. कोरोनाभाइरस Covid-19 र Monkey pox जस्ता महामारीको प्रभावकारी रोकथाम, नियन्त्रण र उपचार गर्ने।
२. महामारीबाट नागरिकको रक्षा गर्न सर्वसुलभ तथा गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा सुनिश्चित गर्नको लागि उच्च सतर्कता अपनाउदै स्वास्थ्य सेवा प्रणालीलाई सुदृढ गरिनेछ।
३. विशेषज्ञ सेवा सहितसुविधा सम्पन्न अस्पताल संचालन गर्ने।
४. गाउँपालिका भित्रै रोजगारी सृजना गर्ने। बहदो व्यरोजगारी तथा वैदेशिक रोजगार गुमाएर फर्केका युवाहरूलाई लक्षित गरी उत्पादनमा आधारित सीप विकास तथा व्यवसायिक बनाउने कार्यक्रमलाई जोड दिईनेछ।
५. गाउँपालिकाको गौरवका आयोजना हरू तोकीएको समयमा नै सम्पन्न गरीने छ।
६. सूचना तथा सञ्चार प्रविधीलाई गाउ स्तर सम्म बिस्तार गरी गुणस्तरीय प्रविधी मैत्री सेवा प्रवाह लाई निरन्तरता दिईने छ।
७. शीघ्र प्रतिफल दिने र आगामी वर्ष भित्र सम्पन्न हुने अधुरा आयोजनाको कार्यान्वयन गर्ने।
८. सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई गुणस्तरीय, पारदर्शी र सर्वशुलभ बनाई नागरिकको पहुचमा अभिवृद्धि गर्ने।
९. बहदो व्यापार घाटालाई कम गर्न ग्याँसलाई कम गर्न विद्युतिय प्रयोगलाई जोड दिने।
१०. आर्थिक रूपमा सम्पन्न गाउँपालिका बनाउन उत्पादनमा जोड दिने।

➤ अवसरहरू

१. विदेश तथा स्वदेश बाट फर्कीएका र व्यरोजगार युवाहरू लाई कृषि उत्पादन तथा विकास निमाणमा आवद्ध गराइ सिप र क्षमता अनुसारको रोजगारी सृजना गरी उत्पादनमा वृद्धि र तीब्र विकास गर्ने।
२. राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय रूपमा ख्याती प्राप्त पर्यटकिय स्थलहरूको थप संरक्षण तथा प्रचार प्रसार गरी प्रशस्त मात्रमा आमदानी प्राप्त गर्न सकिने।
३. संघीय सरकार, प्रादेशिक सरकारका विभिन्न स्रोतबाट प्राप्त आमदानीहरूलाई सहि सदुपयोग गरी ठुला र महत्वपुर्ण आयोजनाहरूको समयमा नै सम्पन्न गर्न सकिने।
४. गाउँपालिकाको आन्तरिक आय वृद्धिमा सकारात्मक योगदान पुर्याउन सक्ने कृषि, जडीबुटी, उर्जा, पर्यटन लगायतका स्रोतको पहिचान गरी आय स्रोत बढाउन सकिने।
५. पालिकाको विभिन्न ठाउँहरूमा लिफ्टिड सिँचाईको माध्यमबाट सिँचाईको सर्वसुलभ उपलब्धता गराई उत्पादन वृद्धि गर्न सकिने।
६. स्थानीय स्रोतसाधनमा आधारित लघुउद्यम, सहकारी तथा समुहहरू निर्माण गरी स्थानीय युवाहरूलाई र स्वरोजगारको वातावरण सिर्जना गर्न सकिने।
७. उद्योग ग्रामको स्थापना गरी तत्काल पालिकाबाट निर्यात समेत गर्न सकिने उद्योगहरूको स्थापना गर्न सकिने।
८. शैक्षिक संघ सस्थाको समग्र विकास गरी पालिकालाई शैक्षिक नमुना पालिकासमेत बनाउने।
९. जलविद्युत आयोजना, प्राकृतिक स्रोत साधन समेतको उच्च उपयोग गरी आन्तरिक आय अभिवृद्धि गर्ने।
१०. ढुङ्गा, गिटी र बालुवा जस्ता खानीजन्य उद्योग प्रशोधन गरेर आमदानी बढाउन सकिने।
११. अन्यायमा परेकालाई न्यायको पहुँचमा पुऱ्याउने।

➤ चुनौतिहरू

१. कोरोना भाइरसको महामारी र महङ्गीको कारणले विकास योजना लगायत विभिन्न सामाजिक कार्यमा प्रभावपार्नु।
२. पुरातन सोच, शैलि र कुरितीहरूलाई चिदै जनताको विचमा सकारात्मक सोचको विकास गरी हाम्रा लागि हामीनै विकासमा सहभागिता हुन पर्छ भन्ने सोचाईको विकास गर्ने।
३. दक्ष, क्षमतावान् र सीपयुक्त मानव संशाधनको विकास मार्फत् गाउँपालिकाको समग्र विकासमा उनीहरूको उपयोग गर्न।
४. गाउँपालिकाभित्र रहेका मानिसहरूको आय असमानतालाई कम गर्दै सामाजिक न्यायमा आधारित समतामूलक समाज निर्माण गर्न।

५. युवाहरूका लागि गाउँमै रोजगारीका अवसर सिर्जना गरी वैदेशिक रोजगारीमा आत्मनिर्भर रहनुपर्ने वाध्यताको अन्त्य गर्न ।
६. पालिका भित्रमा प्राकृतिक स्रोत उपयोगलगायतका क्षेत्रबाट आय अभिवृद्धि गर्न
७. समयमा नै बजेट कार्यान्वयन गर्ने परिपाटी नहुनु ।

सभा अध्यक्ष महोदय,

अव म आगामी आर्थिक वर्ष २०७९/८० को बजेटको लागि राजस्व तथा स्रोत अनुमान पेश गर्न गइरहेकी छु ।

१. आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को लागि संघीय सरकारबाट प्राप्त हुने शसर्त अनुदान चालु १९ करोड २४ लाख, सशर्त अनुदान पूँजीगत रु ४ करोड २३ लाख, वित्तीय समानिकरण अनुदान रु १० करोड ९३ लाख, राजस्व बाँडफाँड (मुल्य अभिवृद्धि र अन्त शुल्क) रु ७ करोड ९२ लाख ८ हजार, समपुरक अनुदान रु २ करोड, विशेष अनुदान पूँजीगत रु २ करोड गरी जम्मा ४६ करोड ३२ लाख ८ हजार बजेट सुनिश्चितता भएको छ ।
२. गण्डकी प्रदेश सरकारबाट वित्तीय समानिकरण अनुदान रु १ करोड २१ लाख ९९ हजार, विशेष अनुदान रु ५० लाख, समपुरक अनुदान ५० लाख बाँडफाँड भई प्राप्त सवारी साधन कर रु ४८ लाख ८४ हजार, बाँडफाँड भई प्राप्त घर जग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क रु ४ लाख गरी जम्मा २ करोड ७४ लाख ८३ हजार बजेट सुनिश्चितता भएको छ ।
३. आन्तरिक स्रोत तर्फ बाँडफाँड भई प्राप्त जलस्रोत रोयल्टी रु ५ करोड, आन्तरिक राजस्व (दहत्तर बहत्तर सहित) रु १ करोड १० लाख र अल्या अनुमान रु १ करोड ७४ लाख ५९ हजार गरी जम्मा रु ७ करोड ८४ लाख ५९ हजार प्रक्षेपण गरेकी छु ।
४. यसरी समग्रमा आ.व. २०७९/०८० का लागि संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र आन्तरिक स्रोत गरी एकमुष्ट रु ५६ करोड ९१ लाख ५० हजार बजेट अनुमान गरेकी छु ।

सभा अध्यक्ष महोदय,

अव म आर्थिक वर्ष ०७९/८० मा कर, शुल्क तथा दस्तुर का वारेमा सभा समक्ष पेश गर्ने अनुमती चाहन्छु ।

५. आर्थिक वर्ष २०७९/८० को लागि शुल्क दस्तुर तथा जरीवानाको दरमा खासै परिवर्तन नगरी चालु आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को दरले नै राखेकी छु । यद्यपी चालु आर्थिक वर्षको आर्थिक ऐनले नसमेटेका केही क्षेत्रमा भने शुल्कको दायरा फराकिलो बनाईएको र अन्य कर तथा शुल्क यथावत राखिएको छ ।

सभा अध्यक्ष महोदय,

अव म आगामि आर्थिक वर्ष २०७९।८० को लागि विनियोजन भएका कार्यक्रमहरूको वारेमा सभा समक्ष पेश गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

६. शिक्षा, कृषि पर्यटन र स्वास्थ्यमा उत्पादन, रोजगार उन्मुख तथा पूर्वाधारमा जोड दिनुका साथै मानवस्रोत साधनको विकास गर्ने तर्फका योजनाहरूमा जोड दिएकी छु । आर्थिक वृद्धिले मात्र समृद्धी हुने होइन अब आर्थिक विकास तर्फ गाउँपालिका अग्रसर हुन पर्छ भन्ने मैले महशुस गरेकी छु ।
७. जम्मा विनियोजित रकमको चालुतर्फ ३२ करोड २५ लाख ५५ हजार अर्थात ५६.६७ प्रतिशत रकम विनियोजन गरेकी छु र पूँजीगत तर्फ २४ करोड ६५ लाख ९५ हजार रुपैया अर्थात ४३.३३ प्रतिशत रकम विनियोजित गरेकी छु ।
८. विनियोजित रकममध्ये वडा स्तरिय आयोजना कार्यक्रमको लागि रु २ करोड ३५ लाख विनियोजन गरेकी छु भने बाँकी ५४ करोड ५६ लाख ५० हजार पालिका स्तरिय योजनाहरू, पालिका गौरवका योजनाहरू, प्रशासनीक तथा कार्यालय व्यवस्थापन अन्तर्गत विनियोजन गरेकी छु ।
९. त्यसैगरी DLPIU (जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन ईकाई) मार्फत प्युँघा मा.वि.को खानेपानी धारा जोड्न, शिव आ.वि.को २ कोठे भवनको छाना लगाउन र रङ्गोगन गर्न, सुर्यज्योती आ.वि.को ३ कोठे भवनको छाना लगाउन, रङ्गोगन गर्न र फर्निचर जडान गर्न, आदर्श आ.वि. लसर्घामा शौचालय निर्माण गर्न, चन्द्रोदय आ.वि.को २ कोठे भवन र शौचालय निर्माण गर्न र दुर्गा आ.वि को ४ कोठे भवन (१ तला निर्माण सम्पन्न भएको र अरु निर्माण हुदै) निर्माण गर्न बाँकी रहेको हुनाले उक्त कार्यको लागी बजेटको व्यवस्थापन गरेकी छु ।
१०. नेपाल सरकार मार्फत मिर्मी भुष्टुङ्ग-रुद्रवेणी सडकको भुष्टुङ्ग-रुद्रवेणी खण्डलाई संघ सरकार मार्फत बजेटको व्यवस्था मिलाईएको छ। गण्डकी प्रदेश सरकारबाट शालिकराम लोकमार्गको मालुङ्गा-वेलटारी -वारीचौर रिडि सडकको ६ कि.मी.

सडक कालोपत्रेको बजेट सुनिश्चित गरेकीछु भने, छाप-दब्छे- सुलसुले वैघा सडकको लागि नेपाल सरकारबाट रु १ करोड र गाउँपालिकाबाट रु १ करोड गरि रु. २ करोडको व्यवस्था मिलाएकी छु ।

११. नेपाल सरकार मार्फत दुसखोला (आलमदेवी) लिफ्टीङ्ग.खा.पा. लागि आवश्यक रकम, रिप्डी लिफ्टिङ खा.पा.,विर्घा खा.पा. र कालीगण्डकी वृहत खा.पाको लागि आवश्यक रकमको व्यवस्था मिलाएकी छु। दब्छे,मिर्मी, विर्घा १,२, मौला, छिस्दी किपट,मिर्मी वारीचौर लसघविशी र कोटाकोट, इम्शिल,सिमलबगर,सरुन बरडाँडाँ खानेपानीलाई प्रदेश सरकारबाट व्यवस्था मिलाएकी छु।
१२. बारीचौर मद्रान झोलुङ्गे पुलको लागि नेपाल सरकार मार्फत रु. २७ लाखको व्यवस्था मिलाएकी छु।
१३. नविकरणीय उर्जा प्रविधि जडान कार्यक्रमको लागि र ग्यास विस्थापित तथा विद्युतिय चुलो वितरण कार्यक्रम एवंम् पुर्वाधार निर्माणको लागि नेपाल सरकार मार्फत रु ७० लाखको व्यवस्था मिलाएकी छु।
१४. सुरक्षित नागरिक आवाश कार्यक्रमको लागि रु. १९ लाख बजेटको व्यवस्था मिलाएकी छु ।
१५. नेपाल सरकार मार्फत, खाद्यान्न वालीको उन्नत बिउ उपयोगमा मुल्य अनुदानको लागि रु.८ लाख, व्यवसायिक कागती खेती विस्तारको लागि रु.१० लाख ५० हजार,खाद्य गोदाम निर्माणका लागि नेपाल सरकारबाट ७४ लाख र गा.पा. बाट ७४ लाख गरी १ करोड ४८ लाखको व्यवस्था मिलाएकी छु ।
१६. प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरणको लागि रु.१८ लाख, लघु उद्यमको लागि रु. ३० लाख, प्रधानमन्त्री रोजगार तथा युवा रोजगारी रुपान्तरण पहल परियोजनाको लागि ४१ लाखको व्यवस्था मिलाएकी छु । पोषण कार्यक्रमलाई संघ बाट रु ३ लाख र पालिकाबाट रु१० लाख गरी रु.१३ लाखको व्यवस्था मिलाएकी छु ।
१७. संस्कृति प्रवर्धन कार्यकोलागी रु. ७३ लाखको व्यवस्था मिलाएकी छु।
१८. हटिया-रानीघाट सडकको लागि संघिय सरकारबाट १ करोड र गा.पा. बाट रु १ करोड गरी २ करोडको व्यवस्था मिलाएकी छु ।
१९. कालीगण्डकी गाउँपालिका भित्रका सम्पूर्ण घर परिवारलाई नागरिक स्वास्थ्य बीमा र अध्यक्ष संग निःशुल्क औषधी कार्यक्रमको लागि रु.१ करोड ६० लाखको व्यवस्था मिलाएकी छु ।
२०. ECD र विद्यालयका कर्मचारीको लागि नेपाल सरकारबाट प्राप्त हुने रकम बाहेक रु.१५ हजार पुर्याउन आवश्यक पर्ने रकमको व्यवस्थापन मिलाएकी छु ।
२१. राष्ट्रसेवक कर्मचारीको मनोवल उच्च राख्न स्थायी कर्मचारीको तलव नेपाल सरकारले तोके बमोजिम १५% ले वृद्धी गर्ने र स्थानिय तहका करार कर्मचारीकोहकमा आगामी आ.व.को लागि बढ्दो महंगी,समसामयिक मुल्याङ्कन एवं आन्तरिक श्रोतको बढोत्तरी अनुकुल वृद्धी गर्ने व्यवस्था मिलाएकी छु । साथै स्वयंमसेविकाहरुलाई दिदै आईएको प्रोत्साहन भत्तालाई निरन्तरताको व्यवस्था मिलाएकी छु ।
२२. कर्मचारीको मनोवल उच्च राखी काम प्रती जिम्मेवार बनाउन तथा सुशासन कायम गर्ने सम्बन्धमा कार्यसम्पादन (शाखागत प्रगती, LISA प्रतिवेदन, FRA र विद्युतिय हाजिरी प्रतिवेदन)मा आधारीत प्रोत्साहन एवं पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ।
२३. आलमदेवी बहुप्राविधिक शिक्षालयको लागि, कालीगण्डकी अस्पतालको क्षमता वृद्धिको लागि, विर्घा, चण्डीभन्ज्याङ, आलमदेवी र श्री कृष्ण स्वास्थ्य चौकीको स्तरोन्नतीको आवश्यक रकम विनियोजन गरेकी छु।
२४. कृषक पेनसनको कार्यक्रम सँगै उपाध्यक्षसँग किसान, महिला समुहहरुलाई विउविजन कोसेली कार्यक्रमको लागि आवश्यक रकमको व्यवस्था मिलाएकी छु ।
२५. कालीगण्डकी बासीको लागि ४६१० घरधुरीमा न्युनतम विद्युत महशुल निःशुल्क उपलब्ध गराउनको लागि रु. १८ लाखको व्यवस्था गरेकी छु ।
२६. प्युँघा लिफ्टिङ सिंचाईको लागि संघ सरकार विशेष अनुदान मार्फत रु. १ करोड,टड्लेहवा लि. सिंचाईको लागि प्रदेश सरकार विशेष अनुदान मार्फत रु ५० लाख, वैघा स्वास्थ्य चौकीको भवन निर्माणको लागि संघ सरकार विशेष अनुदान मार्फत रु. १ करोड र विर्घा स्वास्थ्य चौकीको स्तरोन्नतीको लागि संघ सरकारबाट रु. १ करोडको व्यवस्था मिलाएकी छु।
२७. कालीगण्डकी भित्रका सबै सामुदायिक तथा निजी विद्यालयहरु र सम्पूर्ण टोलहरुमा इन्टरनेटको सुविधा पुर्याउने व्यवस्थाको लागि आवश्यक रकमको व्यवस्था मिलाएकी छु ।
२८. कालीगण्डकी गौरवका आयोजनाहरु अन्तर्गत रुद्रवेणी-ठाटीभन्ज्याङ, हटिया रानीघाट सडकको स्तरोन्नतीको लागि र रानीघाट देउराली-रुद्रवेणी सडकको स्तरोन्नतीको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाएकी छु ।

२९. युवाहरुलाई रोजगार सिर्जना गर्न सामुहिक जमानीमा ऋण उपलब्ध गराउन युवा प्रोत्साहन कार्यक्रमको लागि रु.२५ लाखको व्यवस्था गरेकी छु ।
३०. खोदी र वि.क. टोल, सन्तलाल, घैया डाँडाँ सटुका घुरडाँडाँ आधीमुहान खानेपानीलाई एक घर एक धारा अभियानमा सञ्चालन गर्न आवश्यक रकमको व्यवस्था गरेकीछु ।
३१. उपाध्यक्ष सँग पोषिलो झोला कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिने व्यवस्था मिलाएकी छु ।
३२. वास युनिट सञ्चालनको लागि आवश्यक रकमको व्यवस्था मिलाएकी छु ।
३३. यसै वर्षदिखि आलमदेवी बहु प्राविधिक शिक्षालय सञ्चालन, जग्गा खरिद, भवन निर्माण र सिपमुलक तालिम सञ्चालन गर्नका लागि रु ७० लाख बजेटको व्यवस्था मिलाएकी छु ।
३४. हटिया चिउरीबोट सडककोलागी प्रदेशबाट रु ५० लाख र गा.पा.बाट रु ५० लाख गरी रु. १ करोडको व्यवस्था मिलाएकी छु ।
३५. सिद्धेश्वर महादेव मन्दिर व्यवस्थापन समितिको लागी संघ सरकार मार्फत रु.१० लाख व्यवस्था मिलाएकी छु । वडा स्तरिय आयोजनाको विस्तृत विवरण अनुसुचीमा संलग्न छ । वडाबाट प्राप्त हुन आएका अन्य आयोजनाको हकमा विस्तृत विवरण आयोजना बैकको रूपमा समावेश गरिएको छ ।
- अन्त्यमा,
बजेट निर्माणको क्रममा सहयोग पुर्याउने गाउँपालिका अध्यक्ष ज्यू , वडा अध्यक्ष ज्युहरु , कार्यपालिकाका सदस्यज्युहरु, वडा सदस्य ज्युहरुका साथै अहोरात्र खटिनु भएका गाउँपालिकाका कर्मचारी साथीहरुप्रति म धेरै आभारी रहेकी छु । बजेटको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा सबै पक्षको पुर्ण सहयोगको अपेक्षा सहित बिदा हुन्छु ।

सावित्रा कोइराला
संयोजक
बजेट तथा कार्यक्रम समिति
कालीगण्डकी गाउँपालिका, स्याङ्जा
धन्यवाद